33112/1 Ts 1775

Q. D. B. V.

DE

PARTU PRÆTERNATURALI

EX VITIIS TRUNCI FOETUS ORTO

DEO TRIUNO PRÆSIDE

CONSENSU

GRATIOSÆ FACULTATIS MEDICÆ

PRO SUMMIS IN ARTE MEDICA HONORIBUS

ET

PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS

RITE CONSEQUENDIS

SOLENNITER DISSERET

Brüning 1771

SABBAS LEONTOWYTSCH

EX PARVA RUSSIA

DIE XXX. JULII MDCCLXVI.

H. L. Q. C.

ARGENTORATI

Typis JOH. HENRICI HEITZII Univerſitatis Typographi.

LUCRETIUS L. VI.

Tum porro puer, ut ſævis projectus ab undis
Navita, nudus humi jacet infans, indigus omni
Vitali auxilio: cum primum in luminis oras
Nixibus ex alvo matris Natura profudit:
Vagituque locum lugubri complet: ut æquum eſt,
Cui tantum in vita reſtet tranſire malorum.

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

DE

PARTU PRÆTERNATURALI
EX VITIIS TRUNCI FOETUS ORTO.

§. I.

Embryo a primo conceptionis minuto, per novem menſes ſolares, ſuis involucris cinctus, &, ſenſim adauctis, aquis immerſus, in utero materno hoſpitatur. A primo illo momento, per omne reliquum temporis ſpatium, tenella corpuſculi fabrica gaudens pergere tamen, ex lege Naturæ, debet vitæ telam, quam inchoavit pertexere; eam ſine idoneo nutrimento ad finem perducere neutiquam poteſt; hinc poſt prima delineamenta, nondum vaſculis placentæ cum vaſis uterinis contextis, grani vegetabilis inſtar, lympha, quam ſub forma roris ex poris uterinis exſudantem, & in minimos cuticularum ovuli poros inſinuatam ſugit, nutritur, vegetat, creſcit: hunc nutritium fontem optime HIPPOCRATES *a)* ſequentibus

explanavit verbis, dicens: *alimentum & augmentum puerorum ſit, ubi ea, quæ a matre veniunt, in uteros proceſſerunt, quemadmodum etiam, quæ in terra creſcunt, a terra nutriuntur; habet in ſe terra omnigenum humorem, ut naſcentia nutrire poſſit; condenſata a ſpiritu & humore vis ſemen rumpit, & primum folia foras emergunt, poſtquam autem planta jam firmiter radices interne egerit, tunc ſane totum evaneſcit, & in plantam conſumitur; ſic etiam puer vivit de matre in utero.* Sed hæc pauca ſucci quantitas, quo ab initio ſuſtentatur homo, progreſſu temporis, capto incremento ſufficiens non eſt, ut ille a granulo, viſum omnino fugiente, ad pondus aliquot librarum augeri & excreſcere, omniumque artuum & membrorum perfectam evolutionem atque extenſionem abſolvere poſſet; Natura hunc in finem rivum fluentem & refluentem extruxerat, per alterum humores ex corpuſculo embryonis reduces maternis traduntur vaſis, in cujus corpore aſſimilati, præparati, alibilibus particulis fœti, per alterum ad fœturam revertuntur; hi ſunt alimentum pueri. De nutrimento, creſcente in utero fœtu, ore hauſto, multum diſputatum fuit, nec tamen lis prorſus diremta eſt. Dictum circulum Natura eouſque durare juſſit, donec homo ad illum ſuæ perfectionis gradum evectus ſit, ut ſibi relictus, ſuis propriis organis, alimentum in ſuam naturam aſſimilare eoque ali & ſuſtentari queat: hi rivi, hoc inter matrem & fœtum commercium eſt umbilicus *b)* funiculus umbilicalis, qui e centro corporis erumpens, variam longitudinem emetitus, tandem frondis inſtar diſperſus, ultimis vaſculorum ſuorum laciniis vaſis uterinis inoſculatur. Homini & animalibus datus eſt umbilicus; rariſſimo exemplo illum defuiſſe legimus. Eo tempore, quo animalculum poſt prima rudimenta cernitur, funiculum umbilicalem ſemper adeſſe ſummorum Virorum fide conſtat; poſt decem, duodecim dies cum ſuo in apice

ee tomento *c)*, quod poſtea placenta a curioſis & ſagaciſſimis ſcrutatoribus obſervatum fuit *d)*: hinc GALENUS *e)* prima omnium vaſa umbilicalia comparere agnovit. Trium canalium funiculus fabrefactus eſt; trium inquam, nam urachum in funiculo humano, per totam ejus longitudinem, ſub ſpecie canalis nemini exquiſitiſſimorum Anatomicorum proſequi licitum fuerat. Veteres quidem, ex quibus vel ſolum GALENUM excitare ſufficit, urachi ubique in ſcriptis anatomicis & phyſiologicis mentionem injiciunt, ſed illi brutorum corpora præcipue ad ſuas diſſectionis adhibuerunt. Funiculi umbilicalis canalium, ſunt duo arterioſi, tertius venoſus, prioribus diametro fere duplo amplior; hac utplurimum illi inter ſe diſpoſiti ſunt lege, ut arteriæ extima occupent latera, media autem inter has jaceat vena; ſed infinitæ occurrunt varietates, appropinquantes ad ſe invicem arteriæ, excludunt venam, quæ tunc tertiam lateralem funiculi partem occupat; non recta utrumque vaſorum genus procedit via; arterias circa venam flexuoſe ludere, venam circa ſodales arterias ſerpentino repere more videmus: ab his flexionibus funiculi nodi. HARVEUS *f)* venæ proprios eſſe flexus & curvaturas ſtatuit, & cauſſam addens dicit: *Propter hos enim impetum ſanguinis a matre euntis ad fructum infringi*; ſed nullum hic ab impetu ſanguinis periculum extimeſcendum; ultimas enim arteriolas uteri nequaquam cum ejuſmodi violentia ſuum ſanguinem ad fœtum pellere certo conſtat; HOBOKENUS *g)* a valvulis arteriarum intus deliteſcentibus & regurgitationem ſanguinis ex placenta ad fœtum impedientibus nodos deduxit; ſed has flatus & injectio rejecit. Ex abſentia nodorum nullam fœcunditatem, ex copioſiori eorum aut pauciori numero frequentem vel raram eandem hallucinantur mulierculæ. Omnes hi canales, mox laxius mox firmius, tela cellulosa vel corpore ſpongioſo, ut ROUHAUL-

TIUS dicit *h*), a Peritonæi facie externa producto, juncta; ſepto triplici a Clar. NOORTWYK *i*) deſcripto & depicto diſtincti, proprio in volucro duro, firmo, ad naturam fere cartilagineam accedente; quod neque a peritonæo derivare licet; extra illud enim illi ſiti ſunt, neque a cute deducere, nam & hæc cum epidermide obtuſo margine funiculo umbilicali cum involucro annectitur *k*) inveſtiti ſunt; progeniem ergo membranarum fœtus hoc involucrum eſſe videtur; ex quarum numero Amnios ſolummodo in funiculum pergere, per diſſectionem & ſeparationem HOBOKENUS *l*) ſe agnoviſſe aſſerit; mediam autem continuari ROUHAULTIUS *m*) affirmat; mediam & Amnios funiculum proſequi Ill. HALLERUS *n*), Chorion & Amnion Cel. olim ROEDERER *o*), ſi firmitatem funiculi perpendes, mediam molliſſimam membranam, vel robuſtiorem Amnion, ſed ſolam ad illud contexendum minime aptas deprehendes. Ambas itaque mediam & Amnion umbilicum, ubi ille in ramuſculos diſpeſci & in radices placentæ abire cœpit, ambire, amicire & ſtricte amplecti, per totamque ejus longitudinem exporrigi, cum annulo abdominali connecti hocque firmiſſimum tegmen efformare videntur, ut inteſtina e cavitate abdominis per annulum evoluta, continuo tractu abſque funis dilaceratione protendantur *p*).

a) *Lib. de natura pueri.* Edit. VAN DER LINDEN.

b) GALENUS ita appellat *Claſſ. I. c.* 3. *p.* 648. Edit. Froben.

c) Num hoc tomentum eſt animalculi cauda? cum horum animalculorum hiſtoria nunc e foro phyſiologico, felicibus avibus evolavit, vix multis argumentis ad diſcutiendam hanc quæſtionem opus eſt, qui plura de hac re noſcere cupit, pervolvat Illuſtriſſ. HALLERI *Phyſiolog. T. VII. L. XXVIII. Sect. II.*

d) vid. Illuſtr. DE HALLER *Tom. VIII. p.* 218.

e) Libr. *de Formatione Fœtus, C. II. de formatione partium, quæ extra fœtum ſunt. p.* 647.

f) de

f) *de umbilico*, p. 375.
g) *Anatomia ſecundinæ humanæ*. §. 12.
h) *Hiſtoire de l'Academie Royale des Sciences de Paris* 1714. p. 313. *Tab. II. Fig.* 7. & 9. depictum exhibetur.
i) *Uteri humani gravidi Anatome & Hiſtoria* p. 215. *Tab. IV. F. V. VI. VII. & VIII.*
k) Illuſtr. DE HALLER *Tom. VIII. L. XXIX. Sect. III.* §. *XVI.* p. 216.
l) *l. c.* p. 28.
m) *l. c.* p. 312. Sic Auctoris verba ſonant: *Le cordon ombilical eſt revetu exterieurement & dans toute ſa longueur par une membrane fine, forte & d'un tiſſu ſerré, qui lui vient de la membrane moyenne des enveloppes du fœtus; cette membrane eſt ſi adherente, que l'on ne peut la ſeparer que difficilement des parties qu'elle recouvre.* Et paulo inferius mentem ſuam clarius explicat: *Il eſt difficile de gonfler ce corps plus loin, parceque l'amnios, qui s'y termine fait comme une eſpece d'anneau, qui empeche que l'air ne paſſe facilement.* Ego funiculum umbilicalem examinans, aërem non difficile pepuli, qui corpus ſpongioſum Rouhaultianum explens, inter amnion & chorion receptus, ſupra umbilicum inter hunc nimirum & placentam efformavit veſicas.
n) *Tom. VIII.* p. 217.
o) *Diſſ. de fœtu perfecto* §. *XVII.*
p) Celeberr. ALBINUS *Annot. Acad. L. I.* p. 76.

§. II.

Hoc involucrum diverſa nomina à variis Auctoribus accepit. Κέλυφος δερματικὸν a STAGIRITA *a*) denominatum, CASPARI BAUHINO *b*) *Inveſtinuli* nomen placuit, HOBOKENUS *c*) ſimpliciter *veſtituram* dixit, & alii aliis inſigniverunt nominibus. Vagina in modum §. antec. dictum vaſa inter ſe juncta & inter hæc abſconditum corpus ſpongioſum, gelatina fartum, nec non ſepta cingit, retinet, firmat, a rupturæ periculo funiculum immunem præſtat; & omnino vaſa extra corpus exporrecta, omni fulcimento deſtituta, aquarum macerationi expoſita & munus ſuum, juſſu Naturæ obire adſtricta, juſte neceſſarium

rium debuerat accipere robur. Sed quænam hujus involucri duritiei ſint cauſſæ, ut forcipe ſciſſum crepitet? Nervos ex utero ad placentam decurrentes, & per hanc ad funiculum propagatos, nemo ad hunc usque diem indagare potuerat; illos quidem ex abdomine fœtus egredi nonnulli ſe vidiſſe aſſerunt; *ſed nemo*, dicit Ill. DE HALLER *d*), *accuratiorum inciſorum in funiculo, & minus etiam in ejus parte ad placentam pertinente, nervos vidit compertumque eſt eas partes ſenſu carere;* nec certior eſt hiſtoria vaſorum lymphaticorum.

a) *de generatione animalium L. II. c. 9.*
b) *Theatr. anatom. L. I. c. 2.*
c) *l. c.*
d) *l. c. Tom. VIII. L. XXIX. p. 223.*

§. III.

Sequitur nunc ut funiculi longitudo atque craſſities determinetur, num autem ejus longitudini certi limites poni poſſunt ex ſequentibus patebit. Funiculum humanum integræ ulnæ Belgicæ longum HOBOKENUS *a*) tradit, MAURICEAU *b*) tres quartas ulnæ Pariſinæ non excedentis menſuram dedit, unius pedis & dimidii vel & duorum funiculum longitudine ſua non excedere ROUHAULTIUS *c*) dicit, duas tertias ulnæ aut integram æquare THEBESIUS *d*) menſurando expertus eſt, & alii aliter. Craſſities umbilico in tota ejus longitudine non eadem eſt, ut plurimum pollicem funiculus non ſuperat, ſed nonnunquam multo craſſior occurrit; quæcunque demum illa ſit, eadem tamen per omnem umbilici longitudinem non obſervatur; pars abdomini propior continuo per aliquod intervallum craſſior eſt, hac reliqua ad placentam tendens duabus lineis tenuior, ergo ſi pars placentam reſpiciens

ciens craſſitie minimi digiti pollet, abdominalis præ hac ſibi duas lineas vindicat.

a) *l. c. p.* 39.
b) *Obſervat. ſur la groſſeſſe & l'accouchement des femmes. Obſ.* 401.
c) *l. c.*
d) Hebammenkunſt *P. III. Sect.* 3. *p.* 361.

§. IV.

Robur, firmitas, teneritas, involucri & vaſorum umbilicalium, nec non quantitas corporis ſpongioſi aut texti celluloſi, atque copia humoris in eo reperiundi, illum variis nominibus compellandi anſam præbuerunt. Aliquando involucrum pertenue eſt, cum exigua parte texti celluloſi, ut ſubtus vaſa deliteſcentia, ſanguine turgida, per ejus parietes pelluceant, facilique negotio utrumque agnoſcatur genus; hinc umbilicus totus læto perfuſus rubore cernitur, hic ſanguinei nomine venit, & rupturæ quam maxime obnoxius eſt, vincturamque fœtu in lucem edito prorſus aliam requirit, quam quæ naturalis fabricæ funi injicitur. Debilis, flaccidus, marcidus funiculus ad ſuum peragendum officium ineptus, plurimorum jam funeſtorum caſuum cauſa fuit, illum ob ſuam tenuitatem & brevitatem tenellum fœtum necaſſe Celeb. RUYSCHIUS teſtis eſt *a*), & BONETUS *b*) nonnullorum abortuum talem funiculum cauſam fuiſſe obſervavit; decidit enim fructus cujus exaruit pedunculus, ſed contrarium huic aliquando in funiculum cadit vitium, nimia nimirum craſſities ſeu obeſitas; hic etiam pellibus tenuibus, ſed tamen ante deſcriptis firmioribus amictus; ſub quibus excedens textum celluloſum inſigni quantitate gelatinæ imbutum abſconditur, craſſus hic & præcraſſus ubique æqualis abſque nodis obſervatus eſt *c*), ei nomen obeſi vel pinguis manet; umbilicus horum vitiorum expers

pers ſpirali prædictus forma, longitudine & craſſitie non excedens, naturalis nomen meretur, vitioſe brevis, circa collum tortus, aut in nodos devinctus; quas matri & fœtui præcipue ſub partu ſtruat inſidias, ſequentia indicabunt. Umbilicum meæ conſiderationis eſſe putavi, ut forte exin illius vitiis, inferius pertractandis, rectius perſpiciendis, major accendatur lux; placentam autem, quæ genuina ejus continuatio eſt, nec reliqua fœtui utero materno incluſo propria, a meo propoſito remotiora præterire debeo.

a) *Adverſaria anatomico medico-chirurgica Dec. II. p. 29.*
b) *Sepulchret. anatom. L III. Sect. XXXVIII.*
c) MAURICEAU *l. c. Obſ.* 406. vidit funiculum bracchio craſſitie non cedentem.

§. V.

Homuncio ad finem trigeſimæ nonæ aut quadrageſimæ hebdomadis in utero geſtus, &, ſuppeditato per dictum fontem alimento, enutritus, peregrinus matris incola tunc a Natura eſſe cenſetur, & ſuum priſtinum domicilium derelinquere jubetur; eadem auxilia invenit illum ex hoc educendi, matri nonnunquam periculi plena, ſemper autem moleſta, illi proficua; hæc ſunt illi dolores ad partum veri. Actionem fœminæ, per quam illa fœturam enititur, Partum appellant; qui ideo per fœtus maturi in lucem expulſionem definitur; dividunt illum in naturalem, præternaturalem, difficilem & laborioſum; naturalem illum nonnulli eſſe volunt, ſub quo fœtus capite, & facie oſſi ſacro obverſis, prorumpit; præternaturalis autem ſecundum eorum mentem vocatur, quando alia quæcunque corporis pars prius ſeſe offert; majori autem cum jure ille ſolummodo naturalis nomine inſigniri poteſt, qui abſque ullo obſtetricantis auxilio, ſo-

lius

lius Naturæ viribus abſolvitur, etiamſi alia pars primo porrigitur; nam & natibus & genubus ſine ulla aliena opera, fœtus facilius nonnunquam excidunt, quam capite prodeuntes; patet ergo partum præternaturalem illas conſtituere ſpecies, ſub quibus graviſſima, nec ullo modo a Natura vincenda obſtacula occurrunt; hic obſtetriciæ manus opem expoſcit vel & inſtrumentorum applicatione abſolvitur; inde & artificialis nonnullis audit, eum vel ipſum caput prius prodiens, & in axi pelvis, prouti id ad partum naturalem requiri æſtimatur, ſitum obtinens, ſæpius cauſatur. Exper. de la Motte militans contra alios dicit: ſine idonea ratione multos obſtetricantium partui nomen naturalis dediſſe; &, ut illorum falſam opinionem ſolide refutare poſſet, eorundem armis contra ipſosmet utitur, obſervationesque ab illis annotatas, contrarium probantes, tanquam fideles teſtes provocat. Nec placentæ ſitus obliquus partum pervertit; nam illa admodum raro ipſum centrum fundi uterini occupat, ſed magis vel minus oblique locatur: niſi illa propius ad oras oris uterini implantatur, vel & ipſum orificium contegit: ut Mauriceau, de la Motte, Portallus, Smellie atque Cel. Levret & plures alii obſervarunt. Cur tunc debeat produci partus naturalis difficilis, laborioſus vel & præternaturalis perſpicue explicat Cel. Levret. *a)*

a) Obſervations ſur les Cauſes & les accidens de pluſieurs Accouchemens laborieux. p. 123. & 124.

§. VI.

Vires matris, tempore partus, dolorum vi incitatæ, fœturam pellunt & excludere nituntur. Caput magnitudine non excedens, ſitum rectum nactum, viribus impellentibus obedit, viasque pelvis probe extructæ, non difficulter peragrat & corpuſculo prodituro iter parat;

hoc æque, ſi nulla in ſuo itinere offendit obſtacula, nullibi ſubſiſtens caput vel leniſſime tractum ſequitur, ſin autem illi aliqua reſiſtentia opponitur, vel quod pejus, plures ſimul concurrunt, tunc capite vel in utero adhuc ad orificii limites hærente, vel in vaginam impulſo, aut jam extra pudenda parturientis propendente, truncus in pelvi moras nectere cogitur, aliquando autem quaſi agitatur; vigente nimirum dolorum impetu inferiora verſus truditur, iisdem remittentibus, introrſum regreditur, caput ſecum rapit retrahitque. Vitia, quæ partum morari obſervantur, cadunt vel in matrem, vel in fœtum: quæ matrem ad hoc opus ineptam reddunt, hic non tangam; nec omnia mihi recenſere licet, quæ pro varietate partium fœtus, varia & diverſiſſima occurrunt, exitum illi præpedientia & matrem multis incommodis, doloribus & cruciatibus ſubjicientia, imo ipſi morti & matrem & fœtum certam nonnunquam ſiſtentia prædam. Sed conabor modo evincere vitia in trunco fœtus reperiunda, ex horum cœtu ſunt: funiculus umbilicalis ob nodos, contorſionem circa collum, ex ſua natura brevis, uteri orificium circa collum fœtus conſtrictum, humeri nimis lati, obliquum ſitum obtinentes, hydrops anaſarca & pectoris, empyema, hydrops aſcites & tympanites, tumores varii generis; hæc capite vel in lucem jam expulſo, ut truncus ſubſequatur non patiuntur.

§. VII.

Funiculus in nodos devinctus ante partum noxius eſt, dum circulationem ſanguinis ſufflaminando, commercium matrem inter & fœtum intercipiendo, homini, qui lucem nondum ſalutavit, vitam adimit, *a)* nec tamen exemplis deſtituimur, quod nodi funis ante partum, & ſub partu innocui fuerint *b)*; quando autem accidit, ut aut

plures

plures nodi adſint, aut funis mediocris longitudinis, & ſpiris paucis vel nullis inſtructus, qui ideo ob unicum etiam nodum admodum brevis evadit, tunc ſummum, non infanti ſolum, ſed etiam matri imminet periculum. Si fœtus tempore partus diutius in pelvi hærere cogitur, ob tenſum funiculum, nodus ſtrictiſſime conſtringi poteſt, & hanc ob cauſſam fœtus vita privari debet; præterea funiculus per nodum brevior redditus, extendi & longiorem diametrum acquirere nequit, hinc violenter tractus, ab annulo abrumpitur, aut alio in loco diſrumpitur, & hinc facit, ut cum ſanguine ſimul vita effluat. Sub partu capite fœtus vehementer pelvi impacto, cognoſcere, num nodi chordam brevem reddiderint, num circumvolutio circa collum infantis, ejus longitudinem imminuerit, num illa, abſentibus his vitiis, illam ſibi a Natura denegatam experiatur, non dicam per quam difficile, ſed prorſus impoſſibile. Medelam per artem malo, ad quod nec acies mentis humanæ pertingere poteſt, adferre nullatenus queimus; ſin autem caput nondum omnem expleverit pelvis cavitatem, per explorationem in rem inquirimus; & ſi tale quid in ſenſus cadit, res dubia Naturæ committi non debet; ſed confeſtim fœtus in pedes convertendus & educendus, funiculus ad eum locum, in quo ſine noxa reſecari poteſt, abſcindendus; reſectum autem ob metum jacturæ ſanguinis, adſtans quidam, donec obſtetricans ſuum abſolvat opus, digitis prehendit, vehementer autem illum comprimere non debet. Capite fœtus e pelvi jam evoluto, ad faciem tanquam vitæ & mortis indicem reſpicere debemus; fœtu enim emortuo, præcipue ſi diu ante partum obiit, illa flaccida, lurida, nigricans, epidermide exuta apparet; tunc ne mater ſimul ſuis opprimatur fatis, absque mora pulſa in uterum manu, funiculus perrumpatur: vivus idem ſi ſuis ſe prodit ſignis ad pudenda extractus, ſi reſiſtentia percipitur,

truncus recta trahi non debet; ſed provide & leniſſime inferiora verſus inclinando, pedes eximere tentemus, quibus eductis reſcinditur chorda.

a) vid. Cel. Smellie *Traité de la Theorie & Pratique des Accouchemens Tom. III. Recueil XIX. Art. III. Obſ. I. p. 393.* nec tamen longitudo umbilici, quæ trium pedum fuit, impedivit, quin nodus ſtrictiſſime compingeretur.

b) Louis Bourgois caſum recenſet, qui omnino neminem non in ſummam admirationem rapere poteſt; de fœtu cum funiculo tribus nodis interſtincto in lucem edito. *Obſervations diverſes ſur la Sterilité &c. Obſ.* 133.

§. VIII.

Pericula, quæ ab umbilico circa aliquam corporis fœtus partem obvoluto profluunt, omnia in pervertendo ejus ſitu & impedito, propter curvaturas & anfractus funis, circuitu ſanguinis conſiſtunt. Capite embryonis progreſſu temporis inferiora verſus labente, circumvolutus, trunco, aut alii parti obductus funis, illud in ſuo deſcenſu impedit, & non permittit, ut id ad portam, quam poſtea tundendo aperire debet, appropinquet, efficitque, ut alia quæcunque corporis pars ſeſe orificio ſiſtat, ut ex Peu *a*) & Smellie *b*) patet; præterea eo tempore, quando fœtus ſuos cœpit exercere motus, is inde magis irretitur & a ſuo avertitur tramite; ſed eo majori caterva malorum obruitur fœtus, quando funis ejus collum obvolvit: ſemel, bis, ter illum collum circumdare vidit Mauriceau *c*), & id quidem multoties obſervavit: ter & quater Smellie *d*), nec non de la Motte *e*), & Cel. Levret *f*), atque Clar. Hebenstreit *g*) & quidem in utero fœtu incrementa capiente, capite deorſum tendente, ob pondus tenſus funiculus cervici firmiter applicatus, venas jugulares ſtringendo, reditum ſanguinis ex capite intercipit & hanc ob cauſam fœtum jugulat;

vero

vero ſimile præterea videtur, ob hanc conſtrictionem venarum jugularium & difficilem in encephalo ſanguinis circuitum, indeque reſorptionem vaporum impeditam, aquas colligi & hydrocephalon produci. At ſi felix contigerit fortuna, ut embryo nullam in ſuo corpore experiatur inſignem mutationem & ad terminum partus usque hoc collare gerat, ab eodem ſuas experiri calamitates poteſt, quando in lucem prodire debet; circumvolutus enim funis pro ratione ſuæ longitudinis, truncum in limitibus aperturæ ſive ſuperioris pelvis, diſtinet, ſive inferioris; aut quando caput jam extra pudenda comparet, vehementer inde tenſus funis validiſſime collum ſtringit, eoque citius & promptius etiam quam in utero fœtum perimere poteſt. Capite pelvi impacto, ubi omnis aditus ad obſtaculum denegatur, nulla certa ſigna, quæ nos ad hanc circumvolutionem ducere poſſunt, dantur, niſi iteratus regreſſus capitis e loco, ad quem urgentibus doloribus appulſum fuit, ſed & hoc dubium. Fœtu magnitudinis non inſignis, in pelvi capaciori ſito & ſuperius hærente, partu diu durante & absque progreſſu matrem fatigante, omni data opera viam quærere debemus, ut obſtaculum tactus ope accuratius perſcrutari poſſimus, & ſi illud a funiculo contorto provenire agnoſcimus, cum in mora periculum eſt, diu illud nos cunctari non ſinit, ne inferius progreſſum caput, firmiſſime parietibus pelvis applicatum & appreſſum, noſtro artificio neque repelli neque expelli poſſit, & tunc cæco eventui totum negotium relinquere cogamur, peſſimo nunquam non omine, ſatius ergo eſt partum, cum fas eſt, abſolvere, & ut ante dictum eſt, fœtum in pedes verſum extricare, & ſub eadem converſione explicationem funis tentare; ſero accerſitus chirurgus, capite fœtus ad terminos aperturæ inferioris pelvis hærente, nihil moliri debet; ſed vigente dolorum vi caput infantis,

duobus

duobus digitis utrique tempori impoſitis, ne, illis remittentibus regrediatur, retinere debet; vel locum e regione perinæi quærere, quo, digito intromiſſo, eoque unci inſtar incurvato, mentum, eundem ob ſcopum, arripiat, quæ methodi ad promovendum in ſuo progreſſu caput, ſi recte adhibentur, ſummum auxilium pollicentur, iiſdem & in caſu ante dicto, & duobus inferius deſcribendis uti debemus. Quando autem nec hoc artificio ſe profeciſſe videt obſtetricans, forcipe applicata caput excutere tentet *b*), ne, ob diuturnam in pelvi moram, deploratu dignus novus homo ſuo quaſi fune ſuſpenſus vita excedat: quod Mauriceau, de la Motte aliorumque Obſervatorum teſtimoniis non infrequenter accidiſſe novimus.

a) *Pratique des Accouchemens L. II. C. XIII. p.* 430. *& ſeq.* ubi *Fig. I.* ſiſtitur funiculus ſub axillis tranſiens, circa labium ſuperius ductus, naſum freni inſtar ſuſtinens, & caput ſurſum retrorſumque trahens, mentum non caput orificium reſpicit. In *Fig. III.* Funiculus medium truncum ambiens ſuſpenſum fœtum tenet; in *Fig. V.* pedes umbilico intricati ſurſum verſus fundum uteri elevati, & hinc fœtus ex porrectis manibus cadens delineatur, in *Fig. VIII.* embryo erectus conſpicitur, funiculus umbilicalis ſub axillis tranſiens, illum in hoc ſitu ſtabilit; hinc ille pedibus orificium uteri tangit. *Fig. XI.* exhibet curioſiſſimam & intricatiſſimam implicationem funiculi, quæ diſtinctius in ipſa icone videri poteſt.

b) *Tom. III. Fig.* XXIX. Funiculus circa collum, bracchium & truncum circumvolutus & pone dorſum in nodum devinctus depingitur, ob quam circumvolutionem procul dubio aſſidere jubetur embryo.

c) *l. c. Obſ.* 394. 401. 402. 492. 496. 506. 526. 585. 624. 687. & *dernieres Obſervations Obſ.* 38.

d) *Tom. II. Recueil XIX. Art. I. Obſ. I. p.* 388. & *Obſ. II. p.* 390.

e) *L. II. c. IX. Obſ. CXIV. CXV.* & *CXVI.*

f) *Obſ. ſur les Cauſes &c. p.* 157.

g) *Diſſ. Patholog. funiculi humani ſiſtens Lipſiæ* 1748. bis contortus hic apparet.

h) Monente Cel. Levret *l. c. p.* 158.

§. IX.

§. IX.

Umbilicus circa collum contortus, capite jam in lucem expulſo, facili negotio agnoſcitur: liberaturus obſtetricans ab hoc laqueo fœtum, umbilici partem placentam reſpicientem, capite prius in hoc illudve latus aliquantiſper moto, ſenſim & circumſpecte trahit, usque dum anſa capiti trajiciundo ſufficiens efformetur, quæ poſtea ante verticem capitis fœtus, ad anteriorem colli partem reponitur, & hoc negotium tot vicibus repetitur, quot circumvolutiones animadvertuntur: ſin autem funiculum eximie brevem deprehendimus, qui probe tractus non obedit & quaſi crepitare incipit, trahi ulterius neutiquam debet; ſerio enim mala, ab ejus ruptura & circuitu ſanguinis ob compreſſionem inhibito, nec non ab avulſa placenta imminentia, numero infinita & gravitate ſumma portendit; ſecurius ergo & promptius hoc laquear demimus, ſi illud forcipe apice obtuſo inſtructa reſcindimus; obſtaculo remoto truncus quam fieri poteſt, citiſſime educitur; ſi hæmorrhagia, poſt diſciſſum funiculum vitæ fœtui inſidians extimeſcitur, Operator illum comprimendo, hanc ſupprimet: partu finito umbilicus ad quatuor digitos transverſos ab annulo, idonea & convenienti faſciola, devincitur.

§. X.

Umbilicum longum ob nodos & contorſionem brevem poſſe evadere, & partus præternalis cauſam eſſe dictum fuit; ſed ille & horum vitiorum expers, mox brevis mox breviſſimus occurrit. Sex digitos transverſos non excedentem Ephemerid. Nat. Curios. *a)* exhibent, ſimilis longitudinis, & Cel. Smellie *b)* obſervavit, Mauriceau *c)* unius quartæ & dimidiæ ulnæ, longum deſcribit;

imo unam quartam non ſuperantem & unam tertiam ulnæ Pariſinæ æquantem vidit; funiculi autem longitudinem magis conſuetam integræ ulnæ eſſe ex Auctoribus in §. III. citatis conſtitit, hinc ſi lineam a fundo uteri gravidi ad aperturam inferiorem pelvis ductam cum funiculo, cujus diameter unam quartam non excedit, comparemus, non difficile conjicere poſſumus, ſumma exituro fœtui obſtacula naſcitura fore, de qua re vel iſte convinci poteſt, qui hoc tanquam axioma aſſumere vellet; quod, quo magis inferiora verſus fœtus pellitur, eo fortius matrix ſeſe contrahere nitatur; ejus ergo fundus, cum placenta in ea ratione fœtui propior, in qua ille ad inferiores pelvis limites appropinquat; nam inſignem defectum, nec contractio uteri, nec ejus fundi propior ad fœtum acceſſus perfecte ſupplere queunt: obſtaculum invincibile, metus diſruptionis funis, avulſionis placentæ & uteri inverſionis periculoſiſſimis hunc partum adnumerare ſuadent: cognoſcitur ex ſigno in §. VIII. annotato, & per explorationem, ſub qua illum vehementer tenſum ſentimus: ſuccurritur in poſteriori caſu eodem tempore, quo manus in uterum explorandi ergo immittitur; ſi certo obſtetricanti conſtat funem hoc laborare vitio, quapropter fœtui a Natura expellendo omnis adimitur ſpes; niſi partus exitum concomitantibus ſupra enumeratis malis; hinc nonnulli ſuadent funiculum manu, fœtu prius ad partum Agripparum præparato, perrumpere, & velociter perficere opus, ne ex jactura ſanguinis pereat infans. Num autem chordam, non armata manu, in utero diſrumpere licet? & num dilacerato in utero funiculo, ſemper partus felici coronabitur fine? mihi rem per propriam experientiam nondum notam decidere impoſſibile eſt; nihiloſecius ut probe Doctores monent, ubi mater & proles naufragium effugere nequeunt, rem tentare & lente, ſed ſapienter in opere procedere prudentis eſt.

a) Dec. III.

a) *Dec. III Ann. 4. Obſ. 113.*
b) *Tom. II. Recueil. XIX. Art. I. Obſ. III. & IV.*
c) *Obſ. 401. 406. 518. 549. 687. & dernieres Obſervations Obſ. 13*

§. XI.

Hæc omnia ad amuſſim matris & fructus vitam cuſtodientes obſervamus, certior de morte infantis obſtetricans, umbilicum absque evidente noxa perrumpere poteſt: alia methodus huic miſeræ genti ab Auctoribus præcipitur; placentam nimirum, pedibus infantis prius ad orificium uteri adductis, prompte ſeparando & fructum cum ſuo nido e labyrintho extricando: ſic placenta aliquando ſua ſponte, ſi cum utero non firmo juncta eſt nexu, cum ſummo utriusque bono ab utero ſecedit, nonnunquam funiculus illi, qui felicior, in remotiore ab abdomine loco, cum ſummo autem vitæ infantis diſcrimine, ad annulum abdominalem abrumpitur, quos caſus parcior vel copioſior fluxus ſanguinis indicat, ut multoties laudatus DE LA MOTTE annotavit: ad caput in hoc & §. VIII. atque IX. recenſitis partubus, retinendum & ejus egreſſum, quousque fieri poteſt, accelerandum, nonnulli ſequens proponunt artificium: intromiſſis nimirum in inteſtinum rectum duobus digitis & gibbis frontalibus ſuffultis, caput, ne, remittentibus doloribus regredi queat, retinetur: SMELLIE OULDIUM ſecutus hoc creberrime exercuit, & illud utiliſſimum expertus eſt, ſed recte prudens & ſagax Vir exhortatur, ne quis illotis manibus rem tangat; rudi enim & imperita nec ſat exercitata manu inteſtinum contundi, dilacerari & vaginæ eædem noxæ inferri poſſunt, vel inorbitas intromiſſis digitis oculi læduntur, atque homo, qui lucem nondum aſpexerat, facillime excæcari poteſt.

§. XII.

Impedimentum non minoris momenti quam ante dicta haud raro ab orificio uteri circa collum infantis ſpaſtice conſtricto oritur: caput hoc in caſu, æque ac in ſuperius deſcriptis partubus, vel in pelvi moratur, vel jam evolutum libere extra illam pendet. Orificium ex ſua, & quæ utero propria eſt contractili natura, ob moram fœtus in pelvi, propter deficientes dolores veros, caput magnum &c. conſtrictum, collaris inſtar jugulum cingit & ſtringit; accidit interdum, ut ſpaſmi vel convulſiones univerſales, ſub partu oborti, hujus ſtricturæ vera evadant cauſa, ſed & ſpaſmodicæ contractiones utero ſoli privæ hoc vitium inducere poſſunt: manu pone regionem perinæi, capite quantocius ſurſum elevato, in vaginam miſſa obſtaculum perveſtigamus; quando autem ad illud pervenire non licet, ne conjectura quidem rem aſſequi poſſumus, niſi ſpaſmi vel convulſiones reliqua membra parturientis torquentes adſint. Orificium uteri collo fœtus obductum & firmiter applicatum, comprimendo tenelli corpuſculi vaſa, illud in idem vitæ diſcrimen, ac funiculus collo obvolutus §. VIII. adducere poteſt. Ubi manui omnis aditus intercipitur, nulla alia a chirurgo expoſcitur cura, quam artificium ad caput retinendum & ejus egreſſum promovendum §. VIII. indicatum; ſin autem ſpaſmi vel convulſiones adſunt, Venæ Sectio in brachio inſtituitur, & reliqua remedia, quæ ad debellanda hujus generis mala in therapeuticis traduntur propinanda; ſequentem autem in modum procedimus, ubi manus ad obſtaculum pervenire poteſt: intercepta nimirum inter duos digitos portiuncula butyri non ſaliti, & ad locum ſtrictum allata, ille in tota ſua circumferentia inungitur, & hoc toties repetitur, donec ubicunque digitus magis relaxatam orificii partem offendat, & ſi hoc percipimus, digito uno

prius

prius inter orificium & collum infantis intromiſſo & huc illuc leniſſime moto, alteri paratur via; tandem duobus vel tribus digitis butyro ut antea illitis circa collum ductis, interna facies orificii oblinitur, quo ſpaſmus demulcetur, pars ſtricta relaxatur, & a collo recedit; hæc & tempore dolorum & intercalari continuamus: orificio relaxato, digitis expanſis, margines oris uteri brachia fœtus verſus reducere tentare debemus; cautiſſime tamen cum parte delicatula procedendum, ne a digitis contuſiones, vel & ipſæ dilacerationes producantur; ab hac autem dilatatione & expanſione nos deſiſtere jubent convulſiones, quibus parturiens exagitatur, nec non ſpaſmi illam excruciantes, ſed emolliendi orificii ergo inunctio & per id temporis continuatur; convulſionibus ſedatis perficitur negotium, donec humeri ultimos orificii limites ſuperent, extra quos tandem corpuſculum ſine mora & difficultate egreditur omniaque evolvuntur membra.

§. XIII.

Hucuſque impedimenta ante humeros reperiunda & exitum fœtui præpedientia, explicui; ſed ſi ad humeros ipſos dirigimus oculos, eorundem propria vitia nobis in mentem ſubeunt; ſitu obliquo & latitudine excedente, eos haud raro peccare deprehendimus; quod utrumque vitium nunc diſquirendum: & quidem primo humeros latos, qua illi abſentibus omnibus vitiis, tam fœtus, quam matris, partum præternaturalem cauſantur rimabor: hanc partus ſpeciem raro occurrere aſſerit Cel. Roederer *a)*, occurrere tamen aliorum teſtimoniis novimus: de la Motte *b)* illum obſervavit, vidit & Amandus *c)*: caput fœtus in hoc, prouti id ſub partu naturali fieri aſſolet, absque difficultate foras pellitur, & extra pelvim comparet, & tunc explorandi occaſio naſcitur;

ſcitur: vitio cognito, Naturæ effectus expectari non debent; per hujus enim actionem humeri, nimis lati, neutiquam in minus volumen compingi poſſunt, ut pelvim permeent; ſed ad margines oſſium pelvis appulſi, & firmiſſime applicati ſibimet ipſis exitum præcludunt, hanc ob cauſam partus ſine ullo auxilio neutiquam felicem finem aſſequi poteſt: quare operator ab initio leniter caput trahendo & in utrumque latus blandiſſime movendo, exitum procurare tentet, & attentus videat, num in ſuo opere proficiat, aut inutilem ſuſcipiat laborem: trunco non ſubſequente deſiſtere debet, probe gnarus, velocem & vehementem tractum perniciosiſſimum eſſe; hac enim methodo prius caput a ſuo ſeparatur trunco, quam obſtaculum vincitur *d)*, aut ſi firmæ & robuſtæ ſtructuræ partes ſunt, infans diu tortus & vexatus vita privatur: triſtia hujus rei exempla apud Obſervatores abunde proſtant, ex quibus vel ſolum DE LA MOTTE *e*) adducere ſufficit; in caſu ab illo relato obſtetrix ipſa ſui criminis rea, inſontem & omni commiſeratione dignum fœtum, crudeli manu torquendo, & diu excruciando e vivis ſuſtulit, idquod ſincere Auctor exprimens dicit: *la mort de cet enfant fut cauſée par l'ignorance de cette ſage-femme;* ſecurius ergo & majori cum ſucceſſu alia ſuſcipitur operatio: immiſſa ſcilicet in uterum manu, primo unum inveſtigemus bracchium, incipiendo pone axillam, absque errore ſecundum humeri ductum ad plicam cubiti uſque pergimus, ſub qua duobus digitis pulſis, tandem inſtar unci incurvatis, illam prehenſam ad latus thoracis, evitantes omnem violentiam, ne tenella frangantur oſſa, verſus inferiora uteri ducimus, & e pelvi extrahimus: eundem in modum poſtea & alterum exſolvitur, manibus fœtus prehenſis & temporibus applicatis, nuchæ pollicem utriusque noſtræ manus imponimus, reliquis digitis caput & manus amplectimur,

&

& cum nunc rumpendi colli periculum abeſt, validius, leniſſime movendo, trahimus; donec humeri inferiorem aperturam pelvis ſuperent, quo facto reliquum trunci & membra facile ſequentur: hæc methodus omnino præferenda eſt applicationi uncorum, quibus non poſſunt non, aut ex cavitatibus oſſa humorum extorqueri, aut eadem etiam frangi, materque multiplicis generis noxis affici.

a) *Element. Art. Obſtetric. p. 200.*
b) *L. III. C. XXIV. Obſ. CCL. p. 445.*
c) *Nouvelles Obſervations ſur la Pratique des Accouchemens Obſ. 39.*
d) Hanc cautelam Experientiſſimus Dn. D. Fried, meus devenerandus Præceptor, ſerio inculcare ſolet.
e) *l. c.*

§. XIV.

Partus præternaturalis, frequentior ſuperius deſcripto, ob iniquum humerorum ſitum occurrit, ſed & periculoſior illo. Situm humerorum obliquum artis noſtræ Magiſtri appellant, quando alter eorum ad arcum oſſium pubis impingit, alter vero oſſi ſacro obverſus eſt: hunc ex perverſo capitis ſitu non difficile cognoſcimus; tunc enim una aurium infantis, regionem pubis matris ſpectat, altera perinæum reſpicit, facies matris femur, occiput alterum ſpectat. Natura in hoc partus ſtatu opem ſuam nobis polliceri non videtur; ſed nec capite vehementer tracto, fœtus ſine evidenti noxa evolvitur, quam ergo methodum, niſi quis illum decollare vellet, repudiare debet; ne ſibi idem accidat, quod obſtetrici in ſimili caſu accidiſſe Cel. Levret a) refert: manu prompta & hoc expeditur negotium, qua in uterum pulſa, brachia quæruntur & e pelvi eximuntur, quibus extractis & cum capite arreptis, infans vertitur ita, ut in abdomen cadat, atque

atque converſus, ſecundum artis præcepta, totus extrahitur.

a) *Suite des Obſervat. Art. V. p.* 149.

§. XV.

Aquæ per totum embryonis corpuſculum diffuſæ & cellulis exceptæ, illud turgens & tumidum reddunt, hydropem anaſarcam efformant, in hac illave cavitate congeſtæ, alias hydropis ſpecies, ut hydrocephalon, pectoris hydropem, aſcitidem &c. conſtituunt. Hydrocephalo abſente caput non eſt inflatum, nec partum moratur, an hydrocephalo obtinente, aquæ, ſub partu compreſſo capite, refugium quærentes, ſpecui oſſeæ ſpinæ dorſi infunduntur, & illam diſtendendo, vertebrarum ſegmenta oſſea, quæ nunc laxe per ſymphyſin inter ſe juncta ſunt, diſtorquendo, vitium, ſpinam bifidam dictum, producunt? Rem a vero alienam non eſſe duco, ſi capite in utero deorſum pendente, difficilem aquarum aſcenſum cogito; ulteriorem hujus rei diſcuſſionem mitto, cum mihi, nec de priori, nec de poſteriori vitio ſermonem inſtituere licet; nam truncus aquis plenus, grave ſibi obſtaculum ponens, & partum in longum protrahens, meæ conſiderationis eſt. Non minus de auxiliis huic vitio adverſis, quam de ſignis, ex quibus illud cognoſcitur, ſolliciti eſſe debemus. Ex habitu matris cachectico, hydropico, vel ad hunc ſaltem morbum inclinante, obſtructionibus viſcerum abdominalium, & debilitate univerſali eum ſuſpicamur, ex fœtus facie flaccida, in tumorem œdematoſum elevata, cui, ſi veſtigia poſt preſſionem digiti, quæ in ſat vegeto corpore cito & prompte obliterantur, derelinquuntur, certiora acquirimus ſigna; facies quidem infantis, ob conſtrictum ejus collum, nonnunquam admodum inflata obſervatur, ſed integumenta

in

in hoc caſu preſſa ſtatim reſurgunt: at & exploratus truncus, ſe aquis imbutum mollitie flacciditateque ſua præternaturali, & totius corporis tumido habitu, manifeſtat: hæc certum & ab omni ſuſpicione remotum ſuppeditant ſignum.

§. XVI.

Aquæ, ni moveantur, putreſcunt, & poſtquam putreſcere cœperint, mitem, quæ aquæ propria eſt, indolem amittunt, acres fiunt, partesque, quas contingunt & quibus continentur, exedunt, nexum earum infirminant aut & deſtruunt; hinc in adultis hoc morbo affectis, omnia ſolida flaccida, debilia, laxa, mollia, minus cohærentia deprehendimus; quid nunc de robore & firmitate partium tenelli embryonis diu his aquis macerati ſtatuendum? hanc ob cauſam caput infantis ſub partu vehementer tractum, citiſſime a ſuo ſecedit collo; ideo abruptorum in ejuſmodi caſibus capitum tam innumera apud Auctores leguntur exempla, ex quibus Mauriceau, de la Motte & Cel. Levret ſunt præcipui; ideo, qui ſuæ famæ integræque conſcientiæ conſervandæ ſtudet, artemque a convitiis & mordacibus illuſionibus defendere conatur, quam cautiſſimus in opere verſetur, ne ante tempus periculum incurrat; hydropici enim fœtus non ſemper in utero emoriuntur: ſed & ſi certo de morte conſtaret, tamen omnibus viribus in id maxime annitendum eſt, ut fœtus integer, nec truncatus, nec mutilatus in lucem prodeat, cum nec monſtra occidere fas ſit; præterea lubentius adſtantes in monſtra oculos conjiciunt, quam in infantem a naturali norma non abludentem, vivum, ſed membris privatum aut decollatum. Methodo §. XIII. dicta & hydropicos aggredimur,

quam de la Motte exercuit, & multos infantes hydropicos vivos eduxit & integros conſervavit: qui faſciam robuſtam, formata anſa, laquei inſtar, collo obducendam, ut validius corpus trahi poſſit, ſuadent, videant ne male aliis conſulendo ipſi in perniciem ruant.

§. XVII.

Pectoris cavum aquis æque ac abdomen in hominibus adultis totum quantum ſæpius repleri videmus, idem & homini, utero materno adhuc incluſo, accidere poſſe nemo inficias ibit; rara quidem hujus rei exempla proſtant, ſed forſan non ideo rara, quod res nunquam acciderit, ſed quod potius illa animadverſa non fuerat. Pectus oſſibus ſtructum, quæ ſuis inter ſe ligata & connexa ſunt ligamentis, validis præterea circumdatum carnibus, non videtur aquarum diſtenſioni cedere, ab iiſque in amplum extendi volumen, propter quod partus præternaturalis oriretur, ſed ſi perpendo, quod in tenello fœtu coſtæ nondum perfectam duritiem oſſeam acquiſiverint, hinc molles atque flexiles ſint, & ob ligamenta ab acribus humoribus exeſa, infirmaque reddita minus firmo nexu cum reliquis partibus cohæreant, quod præterea carnes, ob diuturnam macerationem, debiles & flaccidæ ſint, nihil video quid impedit, ut hoc vitium obvenire poſſe ſupponam. Signa hujus morbi, ſi ille revera obtineret, præter generalia hydropis ſigna, hæc deberent adeſſe; eximia nimirum pectoris amplitudo, fluctuatio liquidi intus contenti, nec non forte coſtarum in articulationibus, adulto malo, diſtorſiones: morbus hic ad ejusmodi gradum pervenire non poteſt, quin prius fœtum neci tradat; ideo ſub partu matri ſolummodo parcere debemus,

bemus, quod imminuendo infantis pectoris volumen præſtamus: quare lanceola ad ſui dimidium linteo obvoluta, & in uterum provide allata, pectori in uno, aut ſi res id exigere videtur, in utroque latere, vulnus, aquis effundendis, ſufficiens infligitur; quod etiam, ut mihi videtur, perfici poſſet perforatorio Exper. FRIDII, utpote cujus apex & margines ſcindentes theca præmuniti ſunt *a*), & vel hanc ob cauſam lanceolæ præferri debet.

a) THEBESIUS hujus inſtrumenti iconem dedit, vid. *l. c. Tab.* 18. *Fig. XXXI. & XXXII.*

§. XVIII.

Empyema quid ſit, notum eſt unicuique, ſed num viſcera in cavitate pectoris abſcondita, præcipue pulmones, ſuis ex cauſis in pus reſoluti, & in ſqualidum liquamen diffuſi, tantam materiei copiam ſubminiſtrare poſſunt, ut pectus ab hac vehementer diſtentum, ſub partu obſtaculo eſſe poſſit? mihi ſaltem nullum exemplum innotuit: hoc ergo vitium, ut & hydrops pericardii & mediaſtini, nullum ſibi hic locum vindicant: nec eſt, cur circa hæc inutile tempus teram.

§. XIX.

Membra fœtus reliqua aliquando marcida & extenuata conſpiciuntur, ſed cavum abdominis nimia aquæ quantitate plenum *a*), inſigne affectat volumen; aquæ ex ſuis rivis profluentes, ſenſim adauctæ, viſceribus inter-

fuſæ, inter hæc & peritonæum ſtagnant, hydropem aſcitidem dictum producunt, vel inter parietes membranaceos omenti, meſenterii confluunt, aut denique in quocunque cavitatis abdominis loco in tela celluloſa collectæ, tot hydropes, qui ſaccati vocantur, conſtituunt, quot ibi efformarunt burſas; truncus tunc tempore partus ad inferiores pectoris limites e pelvi egreſſus, ob ingentem abdominis tumorem, ulterius progredi nequit: malum per tactum agnoſcimus, & a tumoribus reliquis, qui ſæpius in altum faſtigium inæqualiter elevantur, ex univerſa abdominis & æquali intumeſcentia, nec non materie contenta magis fluida diſcernimus; niſi hydropes ſaccati adfuerint, qui omnino difficulter cognoſcuntur. Bracchiis eductis chirurgus fœtum ſub utraque axilla a dorſo, ſi ille abdomini incumbit, ſi non, prius in hunc ſitum verſum, manibus prehendit, & in omnes partes blande movendo educere tentet; hac enim ratione, donec truncus ad umbilicum extractus ſit, aquæ in duas dividuntur partes, quo imminuitur reſiſtentia, facilitatur negotium; abdomine autem valde renitente, trahere vehementer non debemus; nam omnibus impenſis viribus, trahendo truncum, fœtus forſan extricari poſſet, ſed ob validiſſimam diſtenſionem & dilatationem, quam maternæ partes perpeti debent, ruptura perinæi, dilaceratio partis ſuperioris vaginæ & urethræ, diſtorſio, dislocatio, ipſaque fractura oſſium pubis extimeſcendæ, id non permittunt: hanc ob cauſam fœtus abdomen pungere & aquam evocare oportet: operandi ratio non differt ab illa, quæ hydropicorum in lucem editorum punguntur abdomina; obſtetricans acum triangularem, (Gallis *Troicar* dictam,) ſine cannula inter digitos abſconditam in uterum fert, & locum medium inter umbilicum & ſpinam anteriorem ſuperiorem ilii pertundit; urgente autem neceſſitate, ſi hoc deſideratur inſtrumentum,

tum, acu ſimplici, ſed valida, prius incurvata, aut illa triangulari, curva, qua Chirurgi ad varium ſuturarum genus uti ſolent, punctura inſtituitur. De la Motte b) refutans Mauriceau, inſtrumentorum, in hoc caſu, uſum tanquam noxium plane rejicit, ſed inſtrumentorum quibus non abdomen pungitur, ſed totius corporis fœtus fit dilaceratio, & quis hujus Auctoris ſententiam non amplecteretur? Quid enim mœſtius eſt, quam ejuſmodi partus finis, ſub quo, horrido ſpectaculo corpus infantis, quod integrum ſervari debet, ſine ulla evidenti cauſa in fruſta diſcerpitur? id quod caſus a Mauriceau c) relatus commonſtrat; nonne tutius eſt corpori mortuo aut morti proximo, vulnus, quod lethale non exiſtimatur, infligere, quam illud ſcindentibus inſtrumentis diſſecando, matrem exitialibus vulneribus affligendo, una cum ſua prole communi ſepulcro condere: quodcunque interim inſtrumentum ad perficiendam hanc operationem adhibetur, manu operator locum pertundendum probe inveſtigare & ſeligere debet: eadem, ne quid materni ſimul cum illo, quod neceſſario pungi debet, vulneretur, defendatur, ut recte Deventer d) monet: extenuato infantis abdomine & partu peracto, ſi vita ſe ſuis prodit ſignis, prius peragendis expeditiſſime peractis, abdomen infantis faſcia apte obvolvatur.

a) de la Motte peracto partu & abdomine fœtus pertuſo aquam eductam tres pintas Pariſinas totas expleviſſe vidit *L. IV. C. IX. Obſ. CCCXXXI. CCCXXXII.* & quinque pintas Mauriceau *Traité des Maladies des Femmes groſſes Tom. I. p. 306.*

b) *l. c. p. 613.*

c) *L. II. C. 18. p. 304. & C. 29.*

d) *Operation. Chirurg. p. 270.*

§. XX.

Tympanias cum non niſi in mortuos & putridulos fœtus cadit, matris vita & ſanitas nobis curæ debet eſſe; infanti autem, quocunque apto inſtrumento, & in quocunque abdominis loco ad evocandam materiem infligitur plaga.

§. XXI.

Videmus in hominibus in lucem editis materiem heterogeneam, per totum corpus cum maſſa ſanguinis prius oberrantem, in unum tandem colligi locum, & diſtendendo telam celluloſam, elidendo ejus cavernulas, ſibi ex his propria receptacula efformando, ingentis molis & magnitudinis producere tumores, quos tunicatos dicunt, & pro indole materiei contentæ, ſteatomata, atheromata, melicerides & ſarcomata nominant; ſed & in utero materno deliteſcens embryo ab hujus generis malis nonnunquam immunis non eſt; in quocunque trunci loco unus ex his tumoribus ſed inſignis voluminis obortus, vel ſi minores plures tamen eundem obſident, ſub partu illum in exitu ſuo morari poſſunt; tactu illos perquirimus, pertundendo idoneis inſtrumentis materiem eliciendo volumen diminuimus; hi tumores in regionibus abdominis reperiundi probe a herniis diſcernendi, ne pertuſo tumore loco alicujus materiei, inteſtina effundantur.

§. XXII.

Obſtaculum, per quam difficilem & præternaturalem partum producens, ſæpe ob conjunctos & concretos gemellos

mellos monſtroſamque fœtus conformationem obvenit: ſummi certi momenti res eſt. Incredibili afficior dolore, quod anguſtia temporis, qua nunc premor, ejus tractationem ſuſcipere non permittit, nec ſtricti harum pagellarum limites illam amplecti queunt, largiores hæc ſola poſtulat, quam quos meo ſpecimini præfixi: ideo conſultius eſſe duxi, illam intactam relinquere, quam inceptam minus perfecte elaboratam & mancam ſiſtere. Hæc ſunt, *L. B.*, quæ tenue ingenium ſuppeditavit, & debiles corporis vires perferre potuerant; vides hoc ſpecimen incomto vultu apparere, vides minus polito ſtylo conſcriptum, percipis, me in illo nihil quicquam novi ſiſtere; nec Tu id ex me quærere opineris, cum me non totam artem exhauſiſſe, ſed ejus principia addidiciſſe, Tibi imagineris; quid enim ex profundiſſimis artis fontibus artis tyroni eruere licet, quid novi depromere conceditur, quæ non continuam modo Scriptorum evolutionem contendit, ſed huic diuturnam praxin junctam præcipue expoſcit; ſub hujus enim præſidio nova naſcuntur, augentur, ſuccreſcunt, matureſcunt, & eorum perficitur

F I N I S.